

PLATFORMA ZA REGULISANJE ODNOSA
SA REPUBLIKOM HRVATSKOM

Polazeći od uslova u kojima se nalazi Republika BiH a imajući u vidu činjenicu da oko dvije trećine državne granice čini granica prema Republici Hrvatskoj kao i do sada razvijeni nivo odnosa u raznim sferama društvenog života, od izuzetnog je značaja da se što prije sa Hrvatskom regulišu odnosi na nivou dviju suverenih država.

Smatramo da bi prilikom prvog susreta sa delegacijom Republike Hrvatske trebalo konkretizirati i u tome smislu napisati odgovarajuća dokumenta kojima bi trebalo regulirati slijedeća pitanja:

1. Suradnju na vojnom i međjunarodnom planu u cilju obrane Bosne i Hercegovine od agresora;

2. Uslove za trenutno otvaranje suhozemnog koridora od Ploča preko Sarajeva do Zenice;

3. Reguliranje položaja centara za prihvatanje humanitarne i druge pomoći koja stiže za Bosnu i Hercegovinu preko teritorije Hrvatske, uskladištenje, čuvanje i transport ove pomoći;

4. Otvaranje Ambasada u Zagrebu i Sarajevu kao i uslove za osiguranje konzularnih poslova u diplomatskim poduzetništvima Hrvatske za građane BiH;

5. Reguliranje statusa izbjeglica iz RBiH na teritoriji Hrvatske kao i dopremanje humanitarne pomoći izbjeglim licima;

6. Ispitati mogućnosti pomoći Republici Hrvatskoj u hrani i građevinskim materijalima na kreditnoj obnovi.

Pored naprijed navedenih pitanja koja treba hitno rješavati neophodno je obaviti razgovore o odnosima dviju suverenih država kako bi se moglo pristupiti izradi određenih ugovora.

Buduća suradnja između čimbenika dviju država mogla bi se odvijati u svim područjima uz uvažavanje višestruko povezanih njihovih interesa.

I PRIVREDA I FINANSIJE

1. PROMET ROBA I USLUGA

- promet roba i usluga između privrednih subjekata dviju država trebao bi biti slobodan bez ograničenja u vidu kontingenata, kvota i slično;

- promet bi trebao biti maksimalno uravnotežen, jer ni jedna strana ne raspolaže dovoljnim deviznim sredstvima;

- trgovina između privrednih subjekata odvijat će se u principu na bazi svjetskih cijena;

- na robe koje se nalaze u prometu neće se plaćati carine (moгуće su samo takse za carinsko evidentiranje);

- na robe koje tranzitno prolaze teritoriju Hrvatske za Bosnu i Hercegovinu ne primjenjuje se nikakve državne takse.

2. PLATNI PROMET I FINANSIJSKA SURADNJA

- Svaka od država ima svoj sopstveni novac kao jedino legalno sredstvo plaćanja na sopstvenoj teritoriji;

- Cijene robe u prometu izražavat će se u nacionalnoj valuti ili u valuti neke treće zemlje (DM ili US \$);

- Platni promet će se obavljati u principu putem nerezidentnih računa privrednih subjekata koji mogu nastupiti i konzorcijalno radi obračunavanja naplate;

ALTERNATIVA: Platni promet obavljati preko nerezidentnih računa jednog broja poslovnih banaka koje bi na taj način bile nosioci platnog prometa

- U okviru finansijske suradnje trebalo bi inicirati osnivanje zajedničke banke koja bi mogla podstaći razvoj suradnje privrednih subjekata.

3. INDUSTRIJSKA KOOPERACIJA

- dvije države treba da afirmišu sve kooperativne odnose koji su do sada razriješeni i da podstiču razvoj novih odnosa u ovom području;

- posebno definisati mogućnosti kompenzacije u proizvodnji NVO;

- potrebno je inicirati razradu sporazuma o kooperaciji u aluminijskoj industriji (Šibenik - Mostar).

4. SAOBRAĆAJ

Sporazumom koji je potpisan 25. marta 1992. godine regulisani su odnosi u odvijanju drumskog, željezničkog, poštanskog i zračnog saobraćaja. Treba predložiti Republici Hrvatskoj produžetak važnosti ovog sporazuma do 31.12.1992. godine.

Do tog perioda neophodno bi bilo:

- regulirati sva pitanja korištenja luke Ploče i pruge Čapljina - Ploče na dugoročnoj osnovi (najmanje 20 godina);

- regulirati sva imovinska pitanja na željeznici;

- ispitati mogućnost formiranja zajedničke kompanije za vazdušni saobraćaj imajući u vidu potencijale i potrebe dviju država.

5. ENERGETIKA

- Sporazumom bi trebalo riješiti pitanja snabdijevanja RBiH naftnim derivatima do osposobljavanja za rad Rafinerije Bosanski Brod;

- korištenje rafinerijskih kapaciteta u Hrvatskoj za uslužnu preradu nafte;

- uslovi za puštanje u rad i korišćenje jadranskog naftovoda;

- mogućnosti brže izgradnje gasovoda kojim bi se obezbijedilo snabdijevanje gasom RBiH preko Hrvatske;

- regulisati sve odnose za rad elektroenergetskog sistema kao jedinstvenog sistema dviju država i odnos toga sistema prema dijelovima sistema bivše SFRJ;

- dogovoriti koordiniranu obnovu elektroenergetskog sistema dviju država;

- regulisati buduće odnose za proizvodnju električne energije u elektranama gdje je Republika Hrvatska uložila svoja sredstva.

6. KORIŠTENJE VODA I EKOLOGIJA

- Regulisati ugovorom sva pitanja koja se odnose na korištenje zajedničkih vodnih potencijala;

- Regulisati obaveze dviju država u zaštiti čovjekove okoline na principima evropskih standarda iz ove oblasti.

7. SARADNJA U OBNOVI

Sporazumom regulisati saradnju privrednih i drugih subjekata u obnovi porušenih objekata u Bosni i Hercegovini /infrastruktura, sakralni objekti itd/.

Ovaj sporazum treba da reguliše:

- kapacitet~~e~~ za proizvodnju građevinskih i instalacionih materijala sa kojima raspolaže Republika Hrvatska ^{i koji mogu} ~~treba~~ da budu djelimično stavljeni u funkciju potreba obnove RBiH /crijep, cigla, kablovi itd./.

8. IMOVINSKI ODNOSI

Potrebno je inicirati izradu ugovora kojim se regulišu imovinski odnosi pravnih i fizičkih lica na sljedećim principima:

- sva pravna i fizička lica koja su posjedovala~~a~~ imovinu na teritoriji druge države ostaje u njihovom vlasništvu i zaštićena je;

- pravni status dijelova preduzeća iz jedne države na teritoriji druge države regulisaće se prema važećem zakonodavstvu zemlje na čijem se teritoriju zemlja nalazi;

- dvije države će obezbijediti maksimalnu koordinaciju svojih komisija kod podjele imovine bivše SFRJ.

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Polazeći od ocjene da je od izuzetnog značaja da se što prije sa Republikom Hrvatskom regulišu odnosi na nivou dviju suverenih država, u ovom dijelu materijala se predlažu neke od osnovnih ideja odnosno teza na osnovu kojih bi trebale izgraditi sistem ostvarivanja saradnje u oblasti društvenih djelatnosti.

Prilikom razmatranja predloženih pitanja neophodno je imati u vidu i činjenicu da je ta saradnja već od ranije uspostavljena i da se ovom prilikom insistira na njenom produbljivanju, uz napomenu da bi se detaljnija konkretizacija te saradnje regulisala posebnim sporazumima, i to:

OBLAST INOSTRANIH POSLOVA

- Insistirati na što skerijem uspostavljanju diplomatskih odnosa između Republike Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske na nivou ambasadora (prijedlog sporazuma u prilogu); do tog vremena odnosi dviju država bi se ostvarivali preko ministarstava inostranih/inozemnih poslova dviju država.

- Predložiti potpisivanje sporazuma o međusobnom ukidanju viza (Prijedlog sporazuma u prilogu).

- Predložiti potpisivanje sporazuma o uzajamnom pružanju pomoći radi zaštite interesa građana dviju država u inostranstvu (prijedlog sporazuma u prilogu).

OBLAST RADA I SOCIJALNE POLITIKE

- Predložiti regulisanje uslova prelaska u Hrvatsku izbjeglih lica iz naše republike i uslova njihovog boravka, kao i liječenje i školovanje naših gradjana za vrijeme njihovog boravka u statusu izbjeglica u Hrvatskoj.

- Dogovoriti način regulisanja radno-pravnog statusa lica iz Republike Bosne i Hercegovine zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

- Dogovoriti uslove finansiranja izbjegličkih kampova u kojima su smješteni gradjani BiH na teritoriji Hrvatske.

- U situaciji kada predstavnici R BiH nisu u mogućnosti da prisustvuju svim međunarodnim konferencijama na temu izbjeglica, dogovoriti sa Republikom Hrvatskom da u tom slučaju njihovi predstavnici zastupaju interese Republike Bosne i Hercegovine.

U dijelu međudržavnog ugovora odnosno sporazuma, koji će se odnositi na preuzimanje humanitarne pomoći, treba predložiti Republici Hrvatskoj da taj sporazum sadrži slijedeće odredbe:

- osiguravanje logističkih centara za prihvatanje humanitarne i druge pomoći koju svijet šalje R BiH;

- stavljanje na raspolaganje infrastrukture Republike Hrvatske za prihvatanje humanitarne pomoći (luke, aerodromi);

- osiguravanje putnih koridora u organizaciji i transportu na teritoriji Hrvatske kod prebacivanja humanitarne pomoći koja Republici Bosni i Hercegovini stiže preko Republike Hrvatske;

- prihvatanje, liječenje i rehabilitacija teško ranjenih i teško oboljelih lica, gradjana naše republike, od strane Republike Hrvatske;

- korištenje hrvatske informacijsko-kulturne, konzularno-diplomatske mreže u svijetu radi prikazivanja težine humanitarne problematike naše republike;

- zastupanje predstavnika Republike Hrvatske na svim međunarodnim konferencijama koje obradjuju humanitarnu problematiku, u slučaju da predstavnici naše republike budu onemogućeni da prisustvuju istim;

- u oblasti penzijsko-invalidskog osiguranja predložiti Republici Hrvatskoj da se posebnim sporazumom omogući da nosioci ovih prava, bez obzira na mjesto boravka, mogu ostvarivati svoja prava stečena primjenom važećih zakonskih propisa dviju republika.

OBLAST ZDRAVSTVA

- Republici Hrvatskoj predložiti da se posebnim sporazumom regulišu prava po osnovu zdravstvenog osiguranja u smislu uzajamnosti na principima međunarodnih konvencija o zdravstvenom i socijalnom osiguranju. U tom smislu osiguranici iz Republike Bosne i Hercegovine zatečeni kao uživaoci ovog prava, odnosno osiguranici, kao i lica u statusu izbjeglica imali bi pravo na zdravstvenu zaštitu u Republici Bosni i Hercegovini, odnosno Republici Hrvatskoj.

- U oblasti farmaceutske industrije, kao i prometa lijekova i droga predložiti uspostavljanje bliže saradnje u smislu kooperacije proizvođača lijekova. U tu svrhu tvornice lijekova "Bosnalijek" i "Pliva" sačinile bi protokol o međusobnoj saradnji, mogućoj podjeli poslova u proizvodnji lijekova, kao i regulisali način stabilnijeg i trajnijeg snabdijevanja veletrgovačkih ustanova u Bosni i Hercegovini sa neophodnim lijekovima i sanitetskim materijalom.

OBLAST OBRAZOVANJA, NAUKE, KULTURE I FIZIČKE KULTURE

U okviru saradnje između Republike Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske u oblasti obrazovanja, nauke, kulture i fizičke kulture predložiti da se posebnim ugovorima regulišu sljedeća pitanja:

- potreba uključivanja učenika i studenata iz Republike Bosne i Hercegovine u redovni nastavni proces u Republici Hrvatskoj;
- daljne unapredjenje saradnje u domenu nauke, kulture, izdavaštva, informacija i fizičke kulture;
- unapredjenje saradnje prosvjetno-pedagoških zavoda i drugih ustanova iz ove oblasti;
- priznavanje ekvivalencije svjedočanstava i diploma stečnih u Republici Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

NAUČNO-TEHNIČKA I KULTURNO-PROSVJETNA SARADNJA

U dijelu međudržavnog sporazuma koji će se odnositi na unapredjenje saradnje u oblasti naučno-tehničke i kulturno-prosvjetne saradnje, treba predložiti Republici Hrvatskoj da taj sporazum sadrži slijedeće odredbe:

- da će dvije strane podsticati razmjenu stručnjaka koji će raditi na izradi studija i projekata ili rješavati konkretne probleme iz ove oblasti;
- unapredjenje saradnje će se odvijati kroz razmjenu studijskih grupa, naučnika, istraživača i dr.;
- obavezu ugovornih strana da će u okviru svojih mogućnosti dodjeljivati državljanima druge ugovorne strane stipendije za naučna istraživanja, stručna osposobljavanja, specijalizacije idr.

OBLAST INFORMISANJA

- ukazati na potrebu sagledavanja stanja u ovoj oblasti i s tim u vezi predložiti mogućnosti unapredjenja daljnje saradnje
- dogovoriti način efikasnijeg korišćenja postojećih kapaciteta u oblasti informisanja
- usaglasiti zajedničke interese u oblasti korišćenja radiodifuznog i satelitskog sistema prvenstveno kroz zaštitu obostranih interesa kod organa odgovarajuće međunarodne zajednice, te obnovu razrušenog sistema prenosa i emitovanja RTV programa i njegovog reemitovanja

- dogovoriti oblike saradnje radi prikupljanja podataka o porušenim oštećenim i oskrnavljenim objektima, a posebno o kulturno-prosvjetnoj baštini u posjedu vjerskih zajednica, kao i stupnju njihovog oštećenja ili uništenja

- radi podsticanja neposredne humanitarne aktivnosti vjerskih zajednica kroz njihovo angažovanje u humanitarnim i kulturno-prosvjetnim organizacijama, razmjenjati dosadašnja iskustva i dogovoriti konkretne oblike saradnje

- ukazati na potrebu uspostavljanja kontakata sa vjerskim zajednicama i njihovim ustanovama radi obezbjedjivanja uslova za sagledavanja pitanja vezanih za ~~sagledavanje~~ stanja i odnos nastal~~u~~ agresijom na RBiH u domenu vjerskog života, djelatnosti i položaja vjerskih zajednica

OBLAST ODBRANE

U cilju konsolidovanja odbrane Republike Bosne i Hercegovine, objekdinjavanjem svih vidova i komponenti oružane borbe na odredenom prostoru i koordiniranja ukupnih borbenih aktivnosti - predložiti potpisivanje Sporazuma o vojnoj saradnji kojim ce se konkretizovati naročito sljedeći aspekti vojne saradnje:

- logistička podrška oružanih snaga BiH sa osloncem na teritoriji Republike Hrvatske;
- koordinacija komandovanja jedinicama oružanih snaga i, u tom kontekstu, uspostavljanje sistema veza sa osloncem na Republiku Hrvatsku;
- zajednička koordinacija izvođenja borbenih operacija protiv agresora;
- kontrola saobraćajnica sa staništa vojne sigurnosti i nesmetanog protoka roba i ljudstva;
- druga pitanja od značaja za konsolidovanje odbrane Republike od agresije i terorizma.

OBLAST UNUTRAŠNJIH POSLOVA

U oblasti unutrašnjih poslova treba definisati naročito sljedeće:

1. Saradnja u okviru Statuta Interpola:
 - davanje podataka oko falsifikata novca, dokumenata i umjetnina;
 - razmjena podataka oko organizovanih kanala za proizvodnju, promet i rasturanje droga i drugih narkotika;
 - razmjena podataka oko imovinskih, krvnih delikata i terorizma;
 - razmjena podataka i informacija oko pranja novca, finansijskih mahinacija, fondova nastalih kriminalnim aktivnostima itd.

2. Saradnja oko:
 - raspisivanja potraga i potjernica;
 - deportacija;
 - izručenja;
 - provođenje istražnih radnji na teritoriji druge države;
 - zajedničkog rada policije na teritorijama država.
3. Mala i velika krivično - pravna pomoć.
4. Saradnja oko edukacije kadrova.
5. Saradnja oko tehničke i druge pomoći.

OBLAST PRAVOSUDJA

- U oblasti otkrivanja i gonjenja izvršilaca krivičnih i prekršajnih sankcija, državljana Republike Hrvatske, koji su na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine počinili krivična ili prekršajna djela, a imaju prebivalista na teritoriji Republike Hrvatske, da se izručivanje tih lica izvrši na bazi reciprociteta.

- U oblasti izvršenja krivičnih i prekršajnih sankcija protiv državljana Hrvatske koji su pravosnažno osudjeni od strane sudova u Republici Bosni i Hercegovini, ali imaju prebivaliste na teritoriji Hrvatske, regulisati, da se izvršenje kazni provodi po mjestu prebivalista učinioca kažnjivih radnji, a na osnovu principa reciprociteta.

- U oblasti pravne pomoći, predložiti zaključivanje sporazuma o pružanju pravne pomoći na principu reciprociteta.

- U oblasti imovinsko - pravnih odnosa, sporazumno regulisati pitanja šteta nastalih za vrijeme rata i neposredne ratne opasnosti kod registrovanih pravnih lica Republike Hrvatske na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, na principu reciprociteta.